No. 231. 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Vrijdag 27 September.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *Breda*, ontvangen hebbende eene missive van Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie Noord-Braband van den 17. September 1839, Lett. D, D, afdeeling van policie, waarbij wordt toegezonden een rekwest door Cornelis Wilhelmus Bruinzeels, alhier ter Stede, aan Hun Ed. Gr. Achtb. ingediend, houdende verzoek om toestemming, om zijnen *Graanmolen*, staande ten noorden van den voet der wal bij de groote innundatie-sluis binnen deze Vesting, te gelijk tot het malen van *Schors* in te rigten; met uitnoodiging door Hun Edel Groot Achtbaren, om deswege het vereischte onderzoek de commodo et incommodo, te beleggen.

Brengen het voormelde ter kennisse der Ingezetenen, en meer bijzonder voor de bewooners der huizen of eigenaars der gronden in den omtrek, om ingeval iemand hunner, zich tegen het gedane verzoek zoude vermeenen te moeten verzetten, alsdan de redenen van bezwaar, binnen *veertien dagen* na dato, aan Burgemeester en Wethouders *Schriftelijk* in te leveren, ten einde vervolgens daarop, door of van wege Hun Ed. Gr. Achtb., naar bevind van zaken konne worden gedisponeerd.

En zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en aangeplakt.

Breda, den 26. September 1839.

L. DE ROY vt.

Ter ordonnantie van denzelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 24sten September.

Ook te Mamers hebben onlusten bij gelegenheid van het vervoer van granen plaats gehad, en zijn daarbij door de lagere volksklasse baldadigheden gepleegd. Te Mortagne, in het departement Orne, zijn dergelijke pogingen beproefd, doch door de kloeke houding der autoriteiten voorgekomen. Het koninklijk geregtshof van Angers, dat met de instructie dezer onlusten belast is, heeft een tweetal zijner leden als commissarissen afgezonden, om een onderzoek op de plaatsen zelve te doen.

— Men verzekert dat, in een der laatste vergaderingen van de commissie voor de spoorwegen het beginsel is aangenomen, dat de aanleg der groote spoorweglijnen voortaan uitsluitend aan den staat zouden opgedragen en dat een minimum van intrest zou verleend worden aan de thans reeds aangelegd wordende groote wegen voor rekening van particuliere kompagnieschappen.

— De generaal *Bertrand*, na eene reis door het zuiden van Frankrijk gedaan te hebben, bevindt zich thans in de hoofdstad terug.

— Men verzekert dat de bisschop van Arras, een man van 71 jaren, tot kardinaal is voorgedragen.

— Gisteren is er, ter gelegenheid van de bevrediging van de spaansche noordelijke provincien, aan het hotel der spaansche ambassade een groot feestmaal gegeven. Al de aanzienlijke, constitutioneelgezinde Spanjaarden, die zich te Parijs bevinden, waren aldaar tegenwoordig.

— De voornaamste depôts der spaansche vlugtelingen zijn bepaald te Limoges, Toulouse, Clermont, Tours, Angoulême en Chateauroux.

— Een der legitimistische bladen verzekert, dat de infant don *Francisco da Paula*, die zich hier bevindt, zoodra don *Carlos* zich op het fransch grondgebied bevond, de vergunning gevraagd had om hem te bezoeken, maar een weigerend antwoord had gekregen. Dit wordt tegengesproken voor wat het bezoek aangaat, waartoe men den infant volle vrijheid gegeven had, wanneer don *Carlos* zich te Bourges bevond, maar men had hem geweigerd zich tot naar de Pijrenesche grenzen te begeven. — Uit Limoges wordt geschreven, dat don *Carlos*, toen hij den 20sten die stad doortrok, zeer neerslagtig scheen. Hij liet zijne spijzen steeds door zijn eigen kok gereed maken en weigerde te Limoges een der aldaar aanwezende karlistische officieren te ontvangen; men schreef zulks toe aan de vrees, dat een groot getal zijner aanhangers hem verwijtingen zou doen, dat hij zijne zaak zoo spoedig opgegeven had en afgetrokken was.

— De volgende telegraphische depeche van den kommandant der 20ste militaire divisie is heden bekend gemaakt.

„Bayonne 23 September.

„Estella heeft zich onderworpen. Een Navarresch eskadron is op ons grondgebied gevlugt, nabij St. Jean-Pied-de-Port. Drie bataillons zijn in het bosch van Irati.”

De bataillons die te Estella stonden, waren die onder de bevelen van *Orsigoza* en *Isarbe*. De onderwerping van Estella wordt door de voorstanders der constitutionele partij van veel belang geacht en als de voorlooper beschouwd van de onderwerping van *Cabrera*, welke chef in Arragon en Valencia nog aan het hoofd eener magt van 6 à 7000 man staat. Intusschen wil men dat ook hij in den laatsten tijd door desertie zou verloren hebben.

Uit St. Jean-Pied-de-Port wordt geschreven, dat de aan die zijde over de grenzen gevlugte karlistische troepen, waaronder die onder de bevelen van *Zariategui* en *Ripalda* behooren, als ongelukkigen beschouwd werden en hun een goed onthaal was aangedaan. De officieren waren bij de fatsoenlijke inwoners ingekwartierd, de soldaten waren onder dak gebragt en van het noodige voorzien geworden. De infanterie was op bevel van den generaal *Harispe* op St.-Palais gerigt; omtrent de kavallerie werden nadere bevelen afgewacht. „Deze lieden — dus schrijft men verder in dit berigt — zijn alle sterk en welgebouwd; zij spreken met verontwaardiging over [illegible] don *Carlos* als een onbekwaam en [illegible], betuigen voorts hun leedwezen, dat zij niet door een waardig opperhoofd, gelijk *Zumalacarreguy* was, waren aangevoerd, want dan had hunne zaak gewis getriompheerd. Bitter beklagen zij zich over de personen die don *Carlos* omgaven. Overigens wanhopen zij niet aan het behoud hunner *fueros*.”

— De berigten uit Madrid tot den 17den houden, dat het ministerie de vruchten plukte van de gebeurtenissen in het noorden van het rijk; hetzelve voelde zich thans vaster in het bestuur en de oppositie scheen voor het oogenblik verflaauwd te zijn. — De commissie met het onderzoek van het ontwerp der *fueros* belast, kon het daaromtrent nog niet eens worden; evenwel was de meening te Madrid, dat dit ontwerp door de beide kamers wel zou aangenomen worden. — Door de kamer was ook eene commissie benoemd, belast met het uitbrengen van een rapport omtrent eene algemeene amnestie. Deze commissie bestaat uit de heeren *Martinez de laRoza*, *Gurely*, *Lario del Valle*, *Huagon* en *Armendariez*.

— De beurs was heden rustig; de pogingen der groote speculanten schenen alle te strekken om de koersen op hunne tegenwoordige hoogte te houden. De aandeelen der Haitische leening waren heden zeer gezocht en stegen tot 510. Men wilde het berigt ontvangen hebben, dat het Haïtisch gouvernement een intrest van 3 pCt. verleende aan de obligatien der leening, en voornemens was jaarlijks voor 600,000 fr. te amortiseeren. De notering ter beurze was heden 5 pCt. 110,70; 3 pCt. 81,15; Nap. r. 101,50; Sp. Ardoin 32½; Passive 8¾; oude diff. z. int. 9 drie achtste; n. diff. z. int. 15; Rom. L. 103.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 23sten September.

Nadere berigten uit het kamp bij Borodino houden in, dat Z. K. H. prins *Alexander* der Nederlanden, bij keizerlijke dagorder van den 7den dezer, tot chef van het nieuw-russisch dragonder regiment benoemd is, terwijl de aartshertog *Albert* van Oostenrijk, die insgelijks de militaire feesten in dat kamp heeft bijgewoond, tot chef van het lithausche uhlanen-regiment is benoemd.

— De Landraad van Glarus heeft besloten de provisionele Regering van Zurich te erkennen, en zich tegen alle interventie van het Bond-

genootschap in de zaken van dat kanton verklaard, niet slechts dewijl de orde en rust aldaar hersteld zijn, maar ook dewijl eene zoodanige bemoeijing het sein tot eenen algemeenen burger-oorlog geven zou.

Uit Zurich meldt men van den 19 dezer, dat al de leden van den nieuwen Grooten Raad, ten getale van honderd vijf en tachtig, benoemd zijn, en dat zich daaronder vijf en zestig leden bevinden, welke medeleden van den vorigen Grooten Raad waren. Den 20sten zou een nieuwe Regeringsraad benoemd en eene keus voor de vertegenwoordiging bij den Landdag gedaan worden.

— De tijding der vlugt van don *Carlos* heeft te Rome diepen indruk gemaakt. Zijne vrienden aldaar vleiden zich dat hij binnen kort naar de Pauselijke Staten komen zou, maar anderen betwijfelden zulks, naardien de goede verstandhouding tusschen den H. Stoel en de Spaansche Regering daardoor ligtelijk verstoord zou kunnen worden.

— Volgens de jongste berigten uit Konstantinopel zou *Chosrew*-pacha de door de tusschenkomst der vreemde gezanten afgebrokene afzonderlijke onderhandelingen met den onderkoning van Egijpte, weder opgevat hebben; de gezanten der vreemde mogendheden hadden zulks echter ontdekt en was de grootvizier deswege door hen onderhouden, waarop hij zijne beloften vernieuwd had geen verderen stap buiten hun medeweten te ondernemen. — Voorts wordt uit Konstantinopel gemeld, dat bijna al de vertegenwoordigers van de groote mogendheden met de Porte in drukke onderhandelingen waren, om handelsverdragen te sluiten, op den voet van het traktaat tusschen Engeland en Turkije van 16 augustus 1838; in het bijzonder noemde men Spanje en Sardinie, die daartoe pogingen aanwendden.

In Albanie schenen nog onlusten te heerschen; bijzonderheden waren echter te Konstantinopel niet bekend.

Over Trapezunt waren te Konstantinopel tijdingen uit Persie ontvangen; dezelve gewagen steeds van krijgstoerustingen, waarin de schach zich doelloos uitputte. De moed der Persen scheen intusschen door de voordeelen welke Engeland in den laatsten tijd in Kandahar en Kabulistan behaald had, merkelijk bekoeld.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 26sten September.

Bij Zijne Majesteits besluit van 22 September 1839, n°. 75, is de heer *Louis de Liagra*, te Antwerpen, benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Zijne Majesteit heeft benoemd, tot kommandant van de 5de afdeeling, den luitenant-kolonel *F. Schoch*, en tot kommandant van de 10de afdeeling, den luitenant-kolonel *J. H. Voet*.

Z. M. heeft benoemd, tot adjudant bij den generaal-majoor *H. D. H. de Favauge*, kommanderende de 3de divisie infanterie, den eersten luitenant *A. M. Lieshout*, à la suite van de 7de afdeeling infanterie, laatstelijk adjudant bij wijlen den luitenant-generaal *de Man*.

Eervol ontslag is verleend aan den tweeden luitenant van de 14de afdeeling, *D. J. van Rietschoten Hagens*.

— De gala-voorstelling in den Amsterdamschen Stads-Schouwburg eergisteren avond is zeer luisterrijk geweest. Vroegtijdig reeds waren alle plaatsen in het parterre, de loges en balkons bezet. De beide laatstgenoemden rangen vooral schitterden van de schoonheid der toiletten, onder welke er waren die vorstelijk mogten worden geheeten. Een weinig na zeven ure verschenen de leden der koninklijke familie: HH. KK. HH. de kroonprins en kroonprinses met de prinses *Sophia* en kort daarop het jeugdige vorstelijk paar, wordende de doorluchtige gasten bij het intrede der koninklijke loge, met de levendigste toejuichingen begroet. Algemeen trok de aandacht de prachtige en smaakvolle kleeding der vorstinnen en den rijkdom der juwelen waarmede hoogstdezelven versierd waren, maar nog meer genoegen deed het vergenoegd gelaat van al de daar tegenwoordige leden van ons vorstelijk geslacht, en derzelver innemende minzaamheid, welke ook het bijzonder kenmerk is van de jeugdige Echtgenoote van onzen Erfprins. De voorstelling werd aangevangen met het blijspel *Jamaar*, hetwelk het koninklijk gezelschap op nieuw weder zeer vermaakte; ook de Erfprinses volgde de spelers met het boek voor oogen, en gaf teekenen van goedkeuring, bij vele der geestige regels en zetten, met welke dit stukje van den diepdenkenden en verstandigen *Helvetius van den Bergh* is doorweven. Na den afloop van dit blijspel werd de feest-ouverture, voor de maatschappij *Felix Meritis*, door den heer *Bertelman* in 1827 vervaardigd, door het orchest uitgevoerd, en spoedig daarna ving de uitvoering aan der Allegorische voorstelling: *Het Nederlandsche Volksfeest*, van mr. *J. van 's Gravenweert*, met muzijk van *G. H. Broekhuizen Jr.* Ten kwartier over negen ure was de voorstelling geëindigd en vertrok het koninklijk gezelschap onder het vernieuwd levendig en hartelijk gejuich der aanwezenden.

Het *Handelsblad* geeft de volgende schets van de Allegorische voorstelling des heeren *van 's Gravenweert*:

In eene bekoorlijke landstreek van Holland ziet men Noord-Hollandsche land- en zeelieden bezig met het vlechten van kransen en festoenen, waarbij de naamcijfers W en S uit rozen, mirt en oranjebloemen allengskens zich ontwikkelen. Koorzangen, afgewisseld met dans, verkondigen het doel der feestviering, het huisselijk heil van Neerlands geliefden Koning, den roem van Oranje's moedbetooning, de hoop, welke Nederland op het doorluchtige jeugdige paar vestigt, en een hartelijke welkom aan de dierbare gasten. Een grijsaard treedt op, en verhaalt de vroegere lotgevallen van ons vaderland, en wat Oranje voor hetzelve gedaan heeft en sluit met deszelfs tegenwoordigen heilstaat te zegenen en het gelukkig verschiet, dat de echt van het verschenen paar belooft te openen. Onder hernieuwden dans en koorzangen worden vervolgens de naamcijfers W. en S. aan een gehecht, en de schoone bruid verwelkomd. Een landman treedt nu op en meldt de komst van de bewoners der overige gewesten, om mede het feest te vieren. Daarna verschijnen die gewesten in volgorde der grondwet met derzelver banieren en in derzelver nationale kleeding te weten de bewoners van Noord-Braband en Limburg, van Gelderland, Vriesland, Zeeland, Utrecht, Overijssel, Groningen, Drenthe en van Java; terwijl er coupletten gezongen worden, die op den landaard enz. van elk gewest toepasselijk zijn. Een algemeen ballet sluit zich daaraan. Nog eens verheft de grijsaard het heil van Nederland en den gezegenden echt, waarna het koor in eene hymne des hemels zegen daarover afsmeekt. Het verschiet opent zich, de beschermengel van Nederland, ontstuwd van glansrijk licht, strooit bloemen neder, op den echtaltaar en de in luister pralende naamcijfers W. en S. en op de schilden van Nederland en Wurtemberg; terwijl in gloeijende letters te lezen staat: „*Oranje's Huwelijksheil zij 't Heil van Nederland.*" De verschillende gewesten verheffen derzelver banieren onder trompetgeschal, en de gordijn valt. Gedurende deze schoone Allegorische Voorstelling was de uitbarsting van geestdrift der opgetogen menigte niet te beteugelen, elk Vaderlandslievend gezegde, elk het Vaderland en Oranje verheffend vers, elk heilwensch voor den braafsten Vorst en zijn dierbaar Huisgezin werd met daverende toejuiching beantwoord.

— Gisteren op den middag zijn de vorstelijke personen te Amsterdam uitgereden, om het museum op den Trippenburgwal en andere merkwaardigheden te bezigtigen.

178ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIERDE KLASSE.

5de Trekking. N°. 5825, een prijs van *f* 1000; N°. 24416, een prijs van *f* 1000.

6de » N°. 6316, een prijs van *f* 1000; N°. 2616, een premie van *f* 2500.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (25 *September*) waren genoteerd: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{1}{2}$, negen zestiende; dito 5 pCt. 101 elf zest.; Kanshill. $25\frac{5}{8}$; Am. Syndik. $4\frac{1}{2}$ pCt. 95; $3\frac{1}{2}$ pCt. $80\frac{3}{4}$; Handelm. $174\frac{5}{8}$; O. Indie 5 pCt. 99 drie zestiende, $\frac{1}{4}$; Ardoins 28 drie achtste, $\frac{1}{4}$, drie achtste, vijf zestiende; Passieve $8\frac{1}{2}$, oude Russen $108\frac{5}{8}$; Columbi 22.

*** Bij vonnis der ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Breda*, van den 17. September 1839, is de persoon van PIETER VAN DIJK, zonder beroep te *Bergen-op-Zoom*, ter zake van krankzinnigheid gesteld onder Curatele.

Voor Extract
MICHIELSEN, *procur.*

VILLE DE BREDA.

THÉATRE-FRANÇAIS DES PROVINCES.

Les artistes, sous la Direction de Mr. ALEXANDRE, auront l'honneur de donner:

SAMEDI 28. SEPTEMBRE 1839.

N°. 3 DE L'ABONNEMENT.

LA FILLE DE DOMINIQUE,

Comédie-Vaudeville en un acte par Mr. VILLENEUVE.

LA SECONDE ANNÉE,

OU

A QUI LA FAUTE.

Vaudeville en un acte de Mr. SCRIBE.

LE MARI DE LA VEUVE,

Comédie en un acte, en prose du Théatre-Français par Mr. ALEXANDRE DUMAS.

UN PASSION,

(DEMANDÉE)

Vaudeville en un acte par Mr. VARIN.

On commencera à 6 heures pour finir à 10 heures et ½.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.